

Список використаних джерел

1. Eriksson. Police trust and legitimacy in times of crisis: Swedish citizens' attitudes during the pandemic. *European Journal of Criminology*, 2023. 20(1), 34–51.
2. Lum, C., Koper, C. S., & Stoltz, M. (2020). Body-worn cameras' effects on police officers and citizen behavior: A meta-analysis. *Criminology & Public Policy*, 19(3), 743–772. <https://doi.org/10.1002/cl2.1112>
3. Maruna, S., & Mann, R. E. Reconciling “Desistance” and “What Works”. *Probation Journal*, 2019. 68(1), 12–28.
4. Webster W, Miranda D, Leleux C. Scottish Police Authority. Public Confidence in Body Worn Video. *Edinburgh: SPA Research Reports*. 2022. P.74

Овсянюк Дмитро Іванович,
начальник аналітичного відділу (Центр
кримінальної аналітики) Національної
академії внутрішніх справ

СИМУЛЯЦІЙНІ ВПРАВИ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАВООХОРОНЦІВ: ПРИНЦИПИ, СТРУКТУРА ТА ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ

Сучасна правоохоронна діяльність вимагає від працівників високого рівня професійної підготовки. Ця підготовка охоплює не лише теоретичні знання, але й розвинені практичні навички. В умовах сьогодення поліцейські мають вміння оперативно аналізувати складні ситуації та адекватно реагувати на них. Вони також повинні приймати виважені рішення в умовах дефіциту часу та психологічного навантаження, ефективно діяти в екстремальних умовах та взаємодіяти з різними категоріями громадян.

Такі високі вимоги до професіоналізму правоохоронців зумовлюють необхідність постійного вдосконалення системи їхньої підготовки, яка, як і освіта в цілому, стоїть на шляху реформації. Від викладачів у цій сфері очікується новаторський підхід, збагачення навчального процесу інноваційними методиками, що дозволяють урізноманітнити види навчальної діяльності, забезпечити їй випереджаючий характер та відповідати запитам нового покоління слухачів, зокрема так званого «Net-покоління» [1].

Традиційні методи навчання, хоч і створюють теоретичну базу, не завжди забезпечують формування стійких практичних компетенцій для роботи в реальних, непередбачуваних умовах. Саме тому симуляційні вправи виступають як інноваційний та ефективний інструмент у професійному розвитку правоохоронців. Симуляції вважаються одними з найефективніших форм навчання [2]. Вони є методом навчання, що імітує реальні ситуації для розвитку практичних навичок, прийняття рішень та командної взаємодії. Базуючись на активному зануренні та навчанні через досвід, симуляції створюють міст між теорією та практикою, моделюючи професійні сценарії в безпечному та

контрольованому середовищі. Це сприяє не лише відпрацюванню конкретних дій, але й розвитку критичного мислення, командної роботи та психологічної стійкості. Симуляції використовуються для підготовки фахівців провідними правоохоронними органами [3] та міжнародними організаціями [4]. Наочним прикладом ролі симуляційних вправ у професійній підготовці є тренувальний комплекс ФБР «Алея Хогана» – спеціально створене імітаційне містечко, де правоохоронці відпрацьовують тактичні дії та стратегії реагування в максимально реалістичних модельованих сценаріях [5].

Конус досвіду Дейла (1969) демонструє, що ефективність методу навчання залежить від ступеня залученості того, хто навчається, і, відповідно, засвоєння посилюється в умовах активної діяльності. Таким чином, імітація реального досвіду та безпосередня участь видаються необхідними для досягнення ефективного засвоєння [6]. Дійсно, ефективність навчання через активний досвід, на чому наголошує Конус Дейла, підтверджується широким використанням симуляційних технологій у найрізноманітніших галузях: від підготовки пілотів і медичних фахівців до бізнес-тренінгів та, як демонструє зокрема джерело [6], навіть у таких сферах, як міське планування та розробка екологічних ініціатив. Така універсальність свідчить про фундаментальну цінність симуляцій як методу практичного навчання.

Для досягнення ефективності симуляційних вправ важливо враховувати такі принципи, як:

1. Достовірність, що полягає у створенні максимально реалістичного середовища, сценарію та ролей для глибокого залучення учасників.

2. Активна участь, передбачає що учасники не є пасивними спостерігачами, а безпосередньо виконують завдання та приймають рішення, несучи за них відповідальність у межах симуляції.

2. Безпечне середовище, яке надає можливість відпрацьовувати дії в потенційно небезпечних ситуаціях, наприклад, під час затримання чи спілкування з агресивними особами, без реального ризику.

3. Контрольованість та керованість, завдяки яким інструктор може спрямовувати хід вправи, вносити корективи, зупиняти для аналізу, повторювати епізоди та вводити ускладнення.

4. Структурований зворотний зв'язок, також відомий як дебрифінг, вважається надзвичайно важливим етапом, що передбачає детальний аналіз дій, обговорення помилок та успіхів, а також надання рекомендацій.

5. Повторюваність та варіативність, що дають можливість багаторазового відтворення схожих або змінених сценаріїв для закріплення навичок та відпрацювання різних підходів.

6. Адаптивність та гнучкість, що означають можливість адаптації складності та умов сценаріїв до рівня підготовки учасників та навчальних цілей.

Проведення симуляційної вправи можна поділити на такі етапи:

1. Етап підготовки, що включає чітке визначення навчальних цілей, розробку деталізованого сценарію із сюжетними лініями, профілями персонажів та ввідними даними, включно з коригувальними.

На цьому етапі також визначаються ролі для учасників та акторів, готується матеріально-технічне забезпечення, локації та реквізит, що імітує реальні умови та докази. Важливим кроком є розробка системи оцінювання дій учасників. Завершується підготовка детальним інструктажем усіх учасників щодо мети, сценарію та правил безпеки.

2. Етап проведення симуляції, який починається із введення в ситуацію за сценарієм.

На активній фазі учасники виконують свої ролі, реагують на події та приймають рішення. Інструктор спостерігає, вводить ввідні та контролює дотримання правил. Дії учасників фіксуються спостерігачами, часто за допомогою технічних засобів, для подальшого аналізу.

3. Етап аналізу та обговорення, відомий як дебрифінг.

Цей етап розпочинається із зворотного зв'язку від учасників, що включає їхні враження та самооцінку, після чого інструктори та спостерігачі проводять детальний аналіз дій, обговорюючи помилки та успіхи. Мета полягає в ідентифікації засвоєних уроків, формулюванні висновків та наданні рекомендацій для вдосконалення.

4. Етап оцінювання та підтвердження результатів навчання.

Цей етап спрямований на визначення того, наскільки добре учасники засвоїли навички під час симуляції та як ці навички переносяться у реальну службову діяльність. Окрім цього, на даному етапі також оцінюється ефективність самої симуляційної вправи, переважно на основі відгуків учасників та інструкторів, з метою її подальшого вдосконалення..

Симуляційні вправи є потужним та незамінним інструментом у сучасній підготовці правоохоронців. Їхня ефективність досягається завдяки здатності створювати динамічне навчальне середовище, наближене до реальності, дозволяючи відпрацьовувати комплексні компетенції. Системний підхід, забезпечений чітко визначеними етапами від планування до аналізу та підтвердження результатів, є важливим для досягнення цілей симуляційного навчання. Подальший розвиток цього напрямку, зокрема за допомогою новітніх технологій, має бути стратегічним пріоритетом для підвищення якості підготовки правоохоронців.

Список використаних джерел

1. Вембер В.П. Сучасні типи навчального відео та особливості їх використання у навчальному процесі / В.П. Вембер, Д.Л. Бучинська // *Освітологічний дискурс*. 2016. № 1. С. 19-29.

2. Хруленко Г.В. Симуляційні ігри як успішна навчальна технологія // *Трансформації в сучасному освітньому просторі: глибинні аспекти розвитку освіти* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. – Хмельницький, 2023. – С. 54–56.

3. Michelle Khare. I Tried Police Academy [Електронний ресурс]. – YouTube, 2021. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ZJGirITl6sE> (дата звернення: 18.05.2025).

4. Organization for Security and Co-operation in Europe. OSCE launches new support programme for Ukraine with major donor funding [Електронний ресурс] :

URL: <https://www.osce.org/osce-secretariat-exb-support-programme-for-ukraine/570414> (дата звернення: 12.05.2025).

5. Federal Bureau of Investigation. Hogan's Alley [Електронний ресурс]. URL: <https://www.fbi.gov/investigate/how-we-investigate/hogans-alley> (дата звернення: 15.05.2025).

6. Brissel L., Morel L., Dupont L. Contribution to setting up a sustainable learning in an eco-neighborhood development plan based on "Serious game" // 2013 International Conference on Engineering, Technology and Innovation (ICE) & IEEE International Technology Management Conference, The Hague, Netherlands, 2013. – P. 1–14. – DOI: 10.1109/ITMC.2013.7352607.

Пендюра Максим Миколайович,
завідувач кафедри теорії, історії та філософії права навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

У ХХІ столітті людство вступило в епоху інформаційного суспільства, у якому знання та інформація стали ключовими ресурсами. Однак з розвитком цифрового середовища зростає і вразливість до нових викликів, особливо в умовах правового режиму воєнного стану. Інформаційна безпека ще більше набуває пріоритетного значення не лише як складова національної безпеки, а як основа стійкості держави, її обороноздатності та суспільної стабільності.

Метою статті є проаналізувати правові та організаційні аспекти забезпечення інформаційної безпеки суспільства в умовах правового режиму воєнного стану та післявоєнний період, окреслити проблеми та напрями їх подолання в контексті розвитку інформаційного суспільства в Україні.

Інформаційне суспільство, як нова стадія цивілізаційного розвитку, характеризується зростанням ролі інформації, цифрових технологій, знань та інформаційної взаємодії в усіх сферах життєдіяльності держави. Концепція інформаційного суспільства була сформована у працях Д. Белла, З. Бжезинського, М. Кастельса, М. Порат, А. Тоффлера, А. Турена, Ю. Хабермаса та інших дослідників, які акцентували увагу на переході від індустріальної до постіндустріальної епохи.

Однак саме в умовах воєнного стану інформаційна сфера стає вразливою до низки загроз: інформаційно-психологічних операцій, дезінформації, кібератак, порушення доступу до критичних інфраструктур, поширення паніки через соціальні мережі тощо. На тлі цих викликів особливої актуальності набуває інформаційна безпека як цілісна система заходів для захисту інтересів держави, суспільства й особи в інформаційній сфері.